

บทที่ 3

โครงสร้างและรายละเอียดฐานข้อมูลก่อนจัดทำระบบสืบค้น

ในการจัดทำระบบสืบค้นสารสนเทศภูมิศาสตร์ซึ่งต้องทำการเรียกค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ทั้ง 17 จังหวัด เพื่อให้การเรียกค้นข้อมูลจากฐานข้อมูล เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงต้องมีการศึกษาโครงสร้างฐานข้อมูลของข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์เดิมว่ามีโครงสร้างที่เหมือนกันและเหมาะสมสำหรับการจัดทำระบบสืบค้นหรือไม่ การศึกษาโครงสร้างของฐานข้อมูลเชิงพื้นที่ทั้งหมด 17 จังหวัด ได้แก่

1. กำแพงเพชร	7. พะเยา	13. ลำปาง
2. เชียงราย	8. พิจิตร	14. ลำพูน
3. เชียงใหม่	9. พิษณุโลก	15. สุโขทัย
4. ตาก	10. เพชรบูรณ์	16. อุตรดิตถ์
5. นครสวรรค์	11. แพร่	17. อุทัยธานี
6. น่าน	12. แม่ฮ่องสอน	

พบว่าข้อมูลเชิงพื้นที่ของแต่ละจังหวัดประกอบไปด้วยข้อมูล เขตการปกครอง ทางน้ำ ถนน ซึ่งข้อมูลดังกล่าวได้ถูกรวบรวมมาจากหลายแหล่งที่มาได้แก่ กรมแผนที่ดิน และศูนย์リモทเซนซิงและระบบสารสนเทศภาคเหนือ จึงทำให้มีโครงสร้างฐานข้อมูลแตกต่างกันออกไป มีรายละเอียดดังนี้

3.1. โครงสร้างและรายละเอียดฐานข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ 17 จังหวัดภาคเหนือ ก่อนจัดทำระบบสืบค้น

ข้อมูลที่ได้รวบรวมมาทั้งหมดอยู่ในรูปแบบของคอปเวอร์เรจ (Coverage)¹ กล่าวคือมีลักษณะการจัดเก็บเป็นชุดของไฟล์เก็บไว้ในโฟลเดอร์(Folder) ซึ่งเป็นรูปแบบในการจัดเก็บของโปรแกรม Arc/Info แต่ละไฟล์ทำหน้าที่ต่างกันประกอบไปด้วยไฟล์ที่ใช้ในการจัดเก็บข้อมูลที่จัดเก็บข้อมูลเชิงพื้นที่และข้อมูลเชิงบรรยาย โดยในการเรียกคอปเวอร์เรจขึ้นมาใช้นั้น โปรแกรม Arc/Info จะทำการสร้าง

¹ Coverage ประกอบไปด้วย ไฟล์ย่อย ๆ เช่น log pat.dbf aat.dbf pal และอื่น ๆ

การเชื่อมโยงเรียกใช้ไฟล์ต่าง ๆ ซึ่งข้อมูลที่น่าเสนอ ในโปรแกรมสืบค้น ประกอบไปด้วยข้อมูลเขตการปกครอง ทงน้ำ และถนน มีรายละเอียดดังนี้

3.1.1. ข้อมูลเขตการปกครอง

เป็นข้อมูลเขตการปกครอง แยกรายจังหวัด มีรายละเอียดเขตการปกครองรายอำเภอ และรายตำบล โดยได้ทำการเก็บรวบรวมมาจากกรมพัฒนาที่ดิน โดยโครงสร้างและคำอธิบายโครงสร้างข้อมูลได้แสดง ไว้ในตาราง 3.1 ถึงตาราง 3.17 ดังจะสังเกตเห็นได้ว่า ฐานข้อมูลที่มีการจัดเก็บ มีบางเขตข้อมูลที่ไม่จำเป็นต้องใช้ ทำให้ใช้พื้นที่ในการจัดเก็บมากเกินไป อีกทั้งชื่อคอฟเวอร์เรจและชื่อเขตข้อมูลและความกว้างเขตข้อมูลก็มีรูปแบบที่แตกต่างกันไป อันจะส่งผลให้การเขียนชุดคำสั่งทำได้ยากและไม่มีประสิทธิภาพในการเรียกค้นเท่าที่ควร

ตาราง 3.1 แสดงรายละเอียดข้อมูลเขตการปกครอง ของจังหวัดกำแพงเพชร ชื่อคอฟเวอร์เรจ MA404

เขตข้อมูล	ประเภท	ความกว้าง	รายละเอียดข้อมูล
MA404_id	Number	11	รหัส
A404xx00_	Number	11	ไม่ระบุ
A404xx00	Number	11	ไม่ระบุ
Tam_nam	Text	20	ชื่อดำบล
Amp_nam	Text	24	ชื่ออำเภอ
Prv_nam	Text	12	ชื่อจังหวัด
Reg_nam	Text	10	ชื่อภาค

ตาราง 3.2 แสดงรายละเอียดข้อมูลเขตการปกครอง ของจังหวัดเชียงราย ชื่อคอฟเวอร์เรจ MA412

เขตข้อมูล	ประเภท	ความกว้าง	รายละเอียดข้อมูล
MA412_	Number	11	ไม่ระบุ
MA412_ID	Number	11	รหัส
ADM_ID	Number	7	ไม่ระบุ
AMP_ID	Number	5	รหัสอำเภอ
PRV_ID	Number	3	รหัสจังหวัด
REG_ID	Number	1	รหัสภาค

ตาราง 3.2 (ต่อ)

เขตข้อมูล	ประเภท	ความกว้าง	รายละเอียดข้อมูล
TAM_NAME	Text	25	ชื่อตำบล
AMP_NAME	Text	25	ชื่ออำเภอ
PRV_NAME	Text	25	ชื่อจังหวัด
REG_NAME	Text	25	ชื่อภาค

ตาราง 3.3 แสดงรายละเอียดข้อมูลเขตการปกครอง ของจังหวัดเชียงใหม่ ชื่อคอปเวอร์เรจ MA413

เขตข้อมูล	ประเภท	ความกว้าง	รายละเอียดข้อมูล
MA413_	Number	11	ไม่ระบุ
MA413_ID	Number	11	รหัส
ADM_ID	Number	7	ไม่ระบุ
AMP_ID	Number	5	รหัสอำเภอ
PRV_ID	Number	3	รหัสจังหวัด
REG_ID	Number	1	รหัสภาค
TAM_NAME	Text	25	ชื่อตำบล
AMP_NAME	Text	25	ชื่ออำเภอ
PRV_NAME	Text	25	ชื่อจังหวัด
REG_NAME	Text	25	ชื่อภาค

ตาราง 3.4 แสดงรายละเอียดข้อมูลเขตการปกครอง ของจังหวัดตาก ชื่อคอปเวอร์เรจ MA416

เขตข้อมูล	ประเภท	ความกว้าง	รายละเอียดข้อมูล
MA416_ID	Number	1	รหัส
TAM_NAM	Text	30	ชื่อตำบล
AMP_NAM	Text	20	ชื่ออำเภอ
PRV_NAM	Text	5	ชื่อจังหวัด
REG_NAM	Text	5	ชื่อภาค

ตาราง 3.5 แสดงรายละเอียดข้อมูลเขตการปกครอง ของจังหวัดนครสวรรค์ ชื่อคอมพิวเตอร์เรจ MA423

เขตข้อมูล	ประเภท	ความกว้าง	รายละเอียดข้อมูล
MA423_ID	Number	11	รหัส
A105_	Number	11	ไม่ระบุ
A105_ID	Number	11	ไม่ระบุ
TAM_NAM	Text	40	ชื่อตำบล
AMP_NAM	Text	25	ชื่ออำเภอ
PRV_NAM	Text	25	ชื่อจังหวัด
REG_NAM	Text	25	ชื่อภาค
ADM_CODE	Number	7	ไม่ระบุ
AMP_CODE	Number	5	รหัสอำเภอ
PRV_ID	Number	3	รหัสจังหวัด
REG_CODE	Number	1	รหัสภาค

ตาราง 3.6 แสดงรายละเอียดข้อมูลเขตการปกครอง ของจังหวัดน่าน ชื่อคอมพิวเตอร์เรจ MA426

เขตข้อมูล	ประเภท	ความกว้าง	รายละเอียดข้อมูล
MA426_ID	Number	11	รหัส
MA426_ID	Number	1	รหัส(ซ้ำ)
TAM_NAM	Text	100	ชื่อตำบล
AMP_NAM	Text	50	ชื่ออำเภอ
PRV_NAM	Text	4	ชื่อจังหวัด

ตาราง 3.7 แสดงรายละเอียดข้อมูลเขตการปกครอง ของจังหวัดพะเยา ชื่อคอมพิวเตอร์เรจ MA472

เขตข้อมูล	ประเภท	ความกว้าง	รายละเอียดข้อมูล
MA472_ID	Number	11	รหัส
PAYAO_ID	Number	11	รหัสจังหวัด
TAMBON	Text	20	ชื่อตำบล

ตาราง 3.7 (ต่อ)

เขตข้อมูล	ประเภท	ความกว้าง	รายละเอียดข้อมูล
AMPHOE	Text	24	ชื่ออำเภอ

ตาราง 3.8 แสดงรายละเอียดข้อมูลเขตการปกครอง ของจังหวัดพิจิตร ชื่อคอปเวอร์เรจ MA436

เขตข้อมูล	ประเภท	ความกว้าง	รายละเอียดข้อมูล
MA436_ID	Number	11	รหัส
PIJBND_ID2	Number	11	รหัส
TAM_NAM	Text	20	ชื่อตำบล
AMP_NAME	Text	24	ชื่ออำเภอ
PRV_NAME	Text	12	ชื่อจังหวัด
REG_NAME	Text	10	ชื่อภาค

ตาราง 3.9 แสดงรายละเอียดข้อมูลเขตการปกครอง ของจังหวัดพิษณุโลก ชื่อคอปเวอร์เรจ MA437

เขตข้อมูล	ประเภท	ความกว้าง	รายละเอียดข้อมูล
MA437_ID	Number	11	รหัส
ADMIN_	Number	10	ไม่ระบุ
ADMIN_ID	Number	10	ไม่ระบุ
TOM_NAM	Text	30	ชื่อตำบล
AMP_NAME	Text	30	ชื่ออำเภอ
PROV_NAME	Text	30	ชื่อจังหวัด

ตาราง 3.10 แสดงรายละเอียดข้อมูลเขตการปกครอง ของจังหวัดเพชรบูรณ์ ชื่อคอปเวอร์เรจ MA439

เขตข้อมูล	ประเภท	ความกว้าง	รายละเอียดข้อมูล
MA439_ID	Number	11	รหัส
ADMIN_	Number	10	ไม่ระบุ

ตาราง 3.10 (ต่อ)

เขตข้อมูล	ประเภท	ความกว้าง	รายละเอียดข้อมูล
ADMIN_ID	Number	10	ไม่ระบุ
TOM_NAM	Text	30	ชื่อตำบล
AMP_NAM	Text	30	ชื่ออำเภอ
PROV_NAM	Text	30	ชื่อจังหวัด

ตาราง 3.11 แสดงรายละเอียดข้อมูลเขตการปกครอง ของจังหวัดแพร่ ชื่อคอปเวอร์เรจ MA440

เขตข้อมูล	ประเภท	ความกว้าง	รายละเอียดข้อมูล
MA440_ID	Number	11	รหัส
TAM_NAM	Text	20	ชื่อตำบล
ADM_ID	Text	7	ไม่ระบุ
AMP_ID	Text	5	รหัสอำเภอ
PRV_ID	Text	3	รหัสจังหวัด
REG_ID	Text	1	รหัสภาค
AMP_NAME	Text	24	ชื่ออำเภอ
PRV_NAME	Text	12	ชื่อจังหวัด
REG_NAME	Text	10	ชื่อภาค

ตาราง 3.12 แสดงรายละเอียดข้อมูลเขตการปกครอง ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ชื่อคอปเวอร์เรจ MA443

เขตข้อมูล	ประเภท	ความกว้าง	รายละเอียดข้อมูล
MA443_ID	Number	11	รหัส
TAM_NAM	Text	20	ชื่อตำบล
AMP_NAM	Text	24	ชื่ออำเภอ
PRV_NAM	Text	12	ชื่อจังหวัด
REG_NAM	Text	10	ชื่อภาค

ตาราง 3.13 แสดงรายละเอียดข้อมูลเขตการปกครอง ของจังหวัดลำปาง ชื่อคอปเวอร์เรจ MA443

เขตข้อมูล	ประเภท	ความกว้าง	รายละเอียดข้อมูล
MA443_ID	Number	11	รหัส
TAM_NAM	Text	20	ชื่อตำบล
AMP_NAM	Text	24	ชื่ออำเภอ
PRV_NAM	Text	12	ชื่อจังหวัด
REG_NAM	Text	10	ชื่อภาค

ตาราง 3.14 แสดงรายละเอียดข้อมูลเขตการปกครอง ของจังหวัดลำพูน ชื่อคอปเวอร์เรจ MA415

เขตข้อมูล	ประเภท	ความกว้าง	รายละเอียดข้อมูล
MA415_ID	Number	11	รหัส
A451XX00_	Number	11	ไม่ระบุ
A451XX00_	Number	11	ไม่ระบุ
ADM_ID	Number	7	ไม่ระบุ
AMP_ID	Number	5	รหัสอำเภอ
PRV_ID	Number	3	รหัสจังหวัด
TAM_NAM	Text	20	ชื่อตำบล
AMP_NAM	Text	24	ชื่ออำเภอ
PRV_NAM	Text	12	ชื่อจังหวัด
REG_NAM	Text	10	ชื่อภาค

ตาราง 3.15 แสดงรายละเอียดข้อมูลเขตการปกครอง ของจังหวัดสุโขทัย ชื่อคอปเวอร์เรจ MA462

เขตข้อมูล	ประเภท	ความกว้าง	รายละเอียดข้อมูล
MA462_ID	Number	11	รหัส
TAM_NAM	Text	20	ชื่อตำบล
AMP_NAME	Text	24	ชื่ออำเภอ
PRV_NAME	Text	12	ชื่อจังหวัด

ตาราง 3.15 (ต่อ)

เขตข้อมูล	ประเภท	ความกว้าง	รายละเอียดข้อมูล
REG_NAME	Text	10	ชื่อภาค

ตาราง 3.16 แสดงรายละเอียดข้อมูลเขตการปกครอง ของจังหวัดอุตรดิตถ์ ชื่อคอปเวอร์เรจ MA469

เขตข้อมูล	ประเภท	ความกว้าง	รายละเอียดข้อมูล
MA469_ID	Number	11	รหัส
TAM_NAM	Text	20	ชื่อตำบล
AMP_NAM	Text	24	ชื่ออำเภอ
PRV_NAM	Text	12	ชื่อจังหวัด
REG_NAME	Text	10	ชื่อภาค

ตาราง 3.17 แสดงรายละเอียดข้อมูลเขตการปกครอง ของจังหวัดอุทัยธานี ชื่อคอปเวอร์เรจ MA462

เขตข้อมูล	ประเภท	ความกว้าง	รายละเอียดข้อมูล
MA462_ID	Number	11	รหัส
TAM_NAM	Text	20	ชื่อตำบล
AMP_NAM	Text	24	ชื่ออำเภอ
PRV_NAM	Text	12	ชื่อจังหวัด
REG_NAME	Text	10	ชื่อภาค

3.1.2. ข้อมูลถนน

ข้อมูลถนนของภาคเหนือเป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาจากศูนย์โฆษณาเชิง และระบบสารสนเทศภาคเหนือ เป็นข้อมูลที่ยังไม่ได้ทำการตัดแบ่งออกเป็นรายจังหวัด กล่าวคือเป็นข้อมูลรวมทั้ง 17 จังหวัดภาคเหนือ จัดเก็บเป็นคอปเวอร์เรจขนาดใหญ่ โดยมีโครงสร้างฐานข้อมูลดังตาราง 3.18

ตาราง 3.18 แสดงรายละเอียดข้อมูลถนนของภาคเหนือ ชื่อคอฟเวอร์เรจ TRANS

เขตข้อมูล	ประเภท	ความกว้าง	รายละเอียดข้อมูล
TRANS_ID	Number	11	รหัสถนน
TRANS_TYP	Number	1	รหัสชนิดถนน

นอกจากนี้ยังมีตารางส่วนบรรยายเพิ่มเติม(Look Up Table) บรรยายชนิดถนน เพื่อเชื่อมต่อ(Link) เข้ากับรหัสชนิดถนน ดังตาราง 3.19

ตาราง 3.19 แสดงรายละเอียดข้อมูลบรรยายเพิ่มเติมของข้อมูลถนนของภาคเหนือ ของประเทศไทย

เขตข้อมูล	ประเภท	ความกว้าง	รายละเอียดข้อมูล
TRANS_TYP	Number	1	รหัสชนิดถนน
TYP_NAM_E	Text	100	ชนิดถนนภาษาอังกฤษ
TYP_NAM_T	Text	100	ชนิดถนนภาษาไทย

3.1.3. ข้อมูลทางน้ำ

ข้อมูลทางน้ำของภาคเหนือเป็นข้อมูลที่ได้ทำการรวบรวมมาจากศูนย์รีโมทเซนซิง และระบบสารสนเทศภาคเหนือ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ยังไม่ได้ทำการตัดแบ่งออกมาในรายจังหวัดเช่นกัน มีโครงสร้างฐานข้อมูลดังตาราง 3.20

ตาราง 3.20 แสดงรายละเอียดข้อมูลทางน้ำ ของภาคเหนือ ชื่อคอฟเวอร์เรจ STREAM

เขตข้อมูล	ประเภท	ความกว้าง	รายละเอียดข้อมูล
STREAM_ID	Number	11	รหัสถนน
STREAM	Number	8	รหัสทางน้ำ
STR_CLASS	Number	1	รหัสประเภททางน้ำ
STR_ORDER	Number	2	รหัสลำดับทางน้ำ

และมีตารางส่วนบรรยายเพิ่มเติม บรรยายประเภททางน้ำ(Stream Class) เพื่อเชื่อมต่อเข้ากับรหัสประเภททางน้ำ ดังตาราง 3.21

ตาราง 3.21 แสดงรายละเอียดข้อมูลบรรยายเพิ่มเติม ของประเภททางน้ำ ของภาคเหนือ

เขตข้อมูล	ประเภท	ความกว้าง	รายละเอียดข้อมูล
STR_CLASS	Number	1	รหัสประเภททางน้ำ
STR_CL_E	Text	50	ชื่อประเภททางน้ำภาษาอังกฤษ
STR_CL_T	Text	50	ชื่อประเภททางน้ำภาษาไทย

นอกจากนี้ยังมีตารางส่วนบรรยายเพิ่มเติม บรรยายชื่อทางน้ำ(Stream Name) เพื่อเชื่อมต่อเข้ากับรหัสทางน้ำ ดังตาราง 3.22

ตาราง 3.22 แสดงรายละเอียดข้อมูลบรรยายเพิ่มเติมของชื่อทางน้ำ ของภาคเหนือ

เขตข้อมูล	ประเภท	ความกว้าง	รายละเอียดข้อมูล
STREAM	Number	8	รหัสทางน้ำ
STR_NAME_E	Text	50	ชื่อทางน้ำภาษาอังกฤษ
STR_NAME_T	Text	50	ชื่อทางน้ำภาษาไทย

3.2. ปัญหาที่พบ

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่ามีปัญหาเรื่องความแตกต่างของโครงสร้างฐานข้อมูล การกำหนดชื่อเขตข้อมูล(Field Name) ความกว้างเขตข้อมูล(Field Width) และจำนวนเขตข้อมูลแตกต่างกันไปในข้อมูลประเภทเดียวกันทำให้มีอุปสรรคในการสร้างโปรแกรมค้นคืนข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีความแตกต่างกันในส่วนของการป้อนข้อมูลซึ่งจะใช้เป็นตัวหลักในการสืบค้น ส่วนข้อมูลทางน้ำ และถนนซึ่งจะใช้แสดงผลรายจังหวัดนั้นยังมีการรวมกันเป็นขนาดใหญ่ทั้งภาคเหนือทำให้ไม่สามารถแสดงผลรายจังหวัดได้ อีกทั้งทำให้การค้นคืนทำได้ยากเนื่องจากเป็นข้อมูลขนาดใหญ่

นอกจากนี้จากการตรวจสอบข้อมูลทั้งหมด ปรากฏว่ายังมีข้อมูลหลายส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์ดังนี้

- 1) ข้อมูลเหตุการณ์ปกครอง บางส่วนยังมีรายละเอียดไม่ครบถ้วน เช่น ขาดชื่อตำบล อำเภอ หรือจังหวัดไป หรือในบางพื้นที่ที่มีข้อมูลการปรับเปลี่ยนเหตุการณ์ปกครองแล้วแต่ยังไม่มีบรรจุอยู่ในฐานข้อมูล เป็นต้น
- 2) ข้อมูลทางน้ำ และถนน บางส่วนขาดหายไป ซึ่งได้แก่บริเวณชายแดน เนื่องจากยังไม่มีผู้สามารถจัดทำได้
- 3) การต่อเชื่อมกันระหว่างข้อมูลถนน ข้อมูลทางน้ำ ของแต่ละ ระวัง ต่อเชื่อมกันไม่สนิท ทำให้มีข้อผิดพลาดของข้อมูลที่เรียกว่าซูดโนด (Pseudo Node) และแคงเกิ้ลโนด (Dangle Node) ในส่วนที่ไม่ควรมี ทำให้ข้อมูลดังกล่าวไม่ถูกต้องสมบูรณ์ อันทำให้โปรแกรมไม่สามารถประมวลผลต่อไปได้เนื่องจากไม่สามารถสร้างส่วนเชื่อมโยงระหว่าง ข้อมูลเชิงพื้นที่กับข้อมูลเชิงบรรยายได้อย่างสมบูรณ์

จากปัญหาข้างต้นจึงต้องมีการนำเข้าข้อมูลเพิ่มเติม เปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูล ตลอดจนดำเนินการกระบวนเพื่อให้ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลเชิงบรรยายและข้อมูลเชิงพื้นที่สมบูรณ์ต่อไป